

Nro. 35. és 36.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Adult Bétsből, Pénteken November 30-dik napján, 1810-ik
esztendőben.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Béts.

A' Német örökös tartományokban fennálló, az örökségtől szivetődő 10 *per Cent* adóról, melyről a' 31, 32 számú M. Kurirban emlékeztünk, az itt lakó Magyarokra és Erdélyiekre nézve szükséges leszen megjegyezni a' Pátensnek 22-ik Tzikkelyét, melynek ez a' foglalatja: —“

„Minthogy azon esetben, ha t. i. valamelyik Német örökös tartományban valamely olyan Magyar, Erdélyi, vagy Illyriai ember meghal, a' ki vagy az Ország' Fejedelmének szolgálatjában, vagy pedig mint Udvari Agens tsak a' Magyar Országi vagy Erdélyi Udvari Cancellariáknál, és nem valamely más Német örökös Státus-béli Hivatalnál is szolgált, vagy pedig a' ki

az Augustána vagy Helvétziai Religióbéli, vagy pedig ugyan azon tartományokban lévő Görök alattvalóknak meghitt Agensek, avvagy továbbá, a' ki Magyar Országban, Erdélyben, és az Illyriai határszéleken lakos volt, vagy pedig végezetre, a' ki egy Német örökös tartományban is, meghatározott nyilatkoztatás, megtelepedés, lakás, vagy so esztendőig való szünetlen tartott tartózkodás által, a' nemzetbe bé nem avattott (nem nacionalizáltatott); mind ezekben az esetekben az ő hátrahagyott vagyonaiknak elrendelése csak annyiban illeti a' Német örökös tartományoknak tisztségeiket, ha t. i. a' meghalozottuak a' Német örökös tartományokban is voltak fekvő jóságai, vagy pedig olyan töképenze, a' melly ilyen jóságon feküdt mint zálogon, erre nézve az ilyen halalos történetekben, a' mennyiben t. i. ezeknek elrendelések a' Német örökös tartományoknak tisztségeiket nem egészen illeti, az ilyen halottaknak hátramaradott vagyonaiktól nem kell semmi örökös adót venni, és hasonlóképpen kell tselekedni a' megnevezett személyeknek feleségeik, özvegyeik, és kis idejű gyermekeik' meghalozásokkor is."

Paris, November 14-dikén.

Császár ő Felsége ilyen Kerülő-írást bocsátott az Érsekekhez és Püspökökhöz: —

„Érsek (vagy Püspök) Úr! Véghetetlen megelégedésemre szolgál, hogy a' Császárnénak az én kedves hitvesemnek és társamnak szerentsés viselőssége felől jelentést tehetek az Urnak. Annak az áldásnak, mellyet az Isten az én familiámra kiáraszt, ezen új bizonyosága, és a'

melytől az én népeimnek boldogságok oly igen felfüggesztetve van, kötelez engem' arra, hogy ezen levelet irjam, oly véggel, hogy az Úrnak megmondjam, hogy réám nézve igen kedves lesz, ha a' Császárné személyének megtartatásáért különös könyörgéseket rendel az Ur. Továbbá kérem, Ersek (Püspök) Úr az Istent, hogy a' maga szent oltalmában tartsa-meg az Urat. —

„Költ a' mi Fontainebleau-i palotánkban, November 11-dikén, 1810-ben. —“

„Napoleon.“

Stockholm, November 9-dikán.

„Nagyságos Fejedelem, és a' Svédziai Birodalom választott koronaököse! — (Így következik az a' beszéd, melyet a' Svédziai Rendek' nevében az Ország' Marschalja az új Koronaörököshöz intézett). —

„Egy a' maga szerentsétlen történetei által gyengévé tétetett de el nem nyomatott nép, a' melly az előbbeni időkben a' maga nevét a' dicsőséggel és fegyverét a' győzedelemmel összekötötte, azért jó, hogy megmentett bétsületet és függetlenségét, a' réa szállott ősi tulajdönt, egy hérosra, egy Statusemberire, és emberbaráira bízza. Ezen szép nevezetekkel felkészülve lévén, fogadja-el Királyi Hertzegséged a' Károlyoknak és Gustávusoknak Királyi palatájokhoz való örökösí just, melyet mostanában azoknak utolsó örökösök tartáskézében, a' ki az esztendők és virtusok által tiszteletessé tetődven, thronusának gyámoláva- s országának segédjéve hívja a' k. Hertzegséged vitéz karjait, és a' ki azt a' helyet ajánlja a' maga sziveben

K. Hertzogségednek, mellyet az a' Fejedelem bírt, a' ki a' Svétziai népnek szerelme volt, és a' ki K. Hertzogségednek hagyta azt a' fényes kötelességet, hogy végrehajtsa azon munkát, mellyet ő el nem végezhetett. Legyen K. Hertzogséged a' Svétziai nemzetre nézve az, a' mi Károly Augustus volt ugyantsak arra nézve; kövesse őtet hosszú és ditsósséges palyafutás után, a' népnek könyhullatása és áldása által kísértetvén, az örökkévalóságba. Ilyen, érzékenységtől lelkesítettvén ma legelőbbször közelitenek Svétziának Rendjei Európa' hérosai közül egyikhez, és réá bizzák a' századok' történeteiknek leírásában ritka meggyezéssel azt, a' mit a' halandó ember leg inkább betsül, a' Hazát. Ahoz a' Princzhez közelitenek, kire azon népnek közepette vetették szemeiket, melly az ő legrégeb és leghüségesebb szövetségese volt, 's a' mellyel való új egygyesüléstől ő, nagy és gyözedelmes tselekedeteket ígérhetnek magoknak; ahoz a' Princzhez, ki a' *IV-dik Heinrich* hazájában; abban az országban született, a' melly egy *XIV-dik Lajosnak* országlása' idejét előmútathatja, a' mellyet a' jelen való idő meg annál is nagyobb ditsósséggel halad feljül. Igen kegyelmes Úr! a' törvények' erejét fenntartani, a' társasági rendet szentül megőrizni, az emberséget védelmezni, az igazságot és egyeneséget őrtalmazni, a' közönséges pallérozódást egyenes úttal módok és világosodás által előmozdítani, ezek azok a' virtusok, mellyeket egy szabad és nemes indulatú nép kíván attól, a' ki valaha annak igazgató páltzáját hordozni fogja. Éppen ilyen szentséges kötelessége a' nem-

zetnek az, hogy K. Hertzegséged eránt költsönösen, buzgó szeretettel, önnön magának állandó feláldozásával, motsok nélkül való hűséggel, 's hathatós engedelmisséggel viseltessék. Ilyen fundamentomokon épült hajlandóságtól lelkesítettvén által adják a' Birodalom' Rendjei K. Hertzegségednek egész alázatossággal a' közönséges rendtartások szerént készült Aktát, melly által ők, K. Hertzegségedet és maradékait a' Svétziai ösi thronushoz való örökös iusba béteszik, minekutánna K. Hertzegséged ezt a' bizonyossáttelt előre megfogja erőssíteni, a' melly bizonyossáttel azon virtusok által már külömben is szép erőre kapott, midőn azokat K. Hertzegségedben Európa megesmerte. Nevezetes és megillető szempillantat ez! Adja Isten, hogy Svétziának boldogságára nézve örökösen nevezetes, és minden időkre nézve áldott maradjon. Egész alázatossággal kérik K. Hertzegségedet a' Rendek, méltóztasson kegyelmébe és jó akaratjába zárni őket. "

A' Koronaörökös e'képpen felelt: — "

Jó Urak, és Svétziai Emberek! Az idő-előtt való halál, semmivé tette azt a' reménséget, melyet Svétzia a' haza' boldogsága eránt Printz Károly Augustusba helyheztetett. Azok a' könytsépek, mellyek a' ő temető sirjára hullbtak, a' haza' háládadosságának bizonyosságai. Szerentsés Fejedelmek azok, a' kik ilyen érzékenységet hagynak magok után. Egész életemben abban az országban szolgálván, melyben a' világra lettem, nem kívántam egyebet, tsak hogy továbbbi életemet nyugalomban tölthessem-el, midőn Svétzia a' maga Királyi thronusával megkí-

nált. A' Király' tiszteletet érdemlő helybe-
 gyását, és egy nemzetnek szabad és megegyező
 akarattal való választását úgy néztem, mint az
 Isteni-gondviselésnek határozását: alája kellett
 annak magamat vetni, 's az én lelke az én új
 hivatalomnak magasságára felemelte magát. Mi-
 dőn a' Svétziai földre léptem, már egészszea
 Svétziai ember voltam; sőt a' voltam azon szem-
 pillantaltól fogva, midőn, úgy szollván, más
 életet vettem-fel azért, hogy azt néktek szánjam-
 el. Esmerem azokat a' nehézségeket, mellyek
 elválaszthatatlanok attól a' fényes méltóságtól,
 a' melyre hivattattam; de elegendendően megju-
 talmaztatottnak lenni tartom magamat, ha or-
 szágotoknak boldogságára valamit tehetek. Ezen
 nagy czélt nem lehet elérni különben, hanem
 ha engement azon minden Királyok között a'
 legjobb; kit nekünk az égnek adott, és a' kieránt
 én minden szeretettel, tisztelettel, 's az engedel-
 mességre való kész hajlandósággal eltelve va-
 gyok, segíteni fog. Vajha ezen czélnél előtt,
 t. i. a' köz jó előtt, minden magános haszonke-
 resésre való vonszódás elenyészne! Vajha az
 Országnak Rendjei között legnagyobb egyesség
 uralkodhatna! Honnyotokba nem soká leendő
 vizszatéréseteknek alkalmatosságával jusson
 eszetekbe ez; és legyetek rajta, hogy a' tsende-
 séget és egyességet tarthassátok-fenn magatok kö-
 zött; minthogy ez leszen csak egyedül az a' fun-
 damentom, a' mellyen a' közönséges hazának
 boldogságát és függetlenségét megerössithetitek.
 Buzgó háladatossággal fogadom az érzékenység-
 nek általotok tétetett kinyilatkoztatását. Én ezt
 az erántotok viseltető egyenes hajlandóságomra és

minden színlés nélkül való barátságomra nézve megérdemlem tőletek. Én minnyájtok eránt, jó Urak Svétziai emberek, jó indulattal maradok.“

Azután által adatott ő K. Hertzegségének az a' Bizonyossátevő irás, melyről feljebb szó van, 's a' mellyet nevének aláírásával megerössítvén, ilyen szokkal nyujtotta azt az Ország' Marschalljának vissza ő K. Hertzegségre: — “

„Országmarschallja Ur! Kivánom, hogy az egek nekem elégséges erőt, bátorságot, és éle-tet engedjenek arra, hogy a' haza' javát előmoz-dithassam.“

Ez az irás azután Gróf Brahe által közönsé-gesen felolvastatott. Végezetre a' Követek is ál-tal adták ő K. Hertzegségének a' Választás' Ak-táját, melly után kéztokolásra botsáttattak, 's azután kimentek a' palotából.

Páris, November 16-dikán.

Császár és Császárné ő Felsegek ma Fontai-nebleaut oda hagyván *Párisba* visszaindultak.

A' következő Dekretom Novemb. 12-dikén jött ki Fontainebleauban: — “

„*Napoleon*, 's. a. t. Meggondólván, hogy a' Simploni út, melly által a' Frantzia Birodalom a' mi Olasz Országunkal összsatsatoltatik, több mint hatvan millió embereknek hasznos; hogy ezen út a' mi Frantzia és Olasz kintstárjaink-nak, több mint tizennyoltz milliójokba került, a' melly költség haszontalan lenne, ha a' keres-kedés ezen úton tökéletes alkalmatosságot és bátorságot nem találna; hogy továbbá *Vallis* tartománya semmi ígéreteit, mellyekben mi meg-egygyeztünk, midőn a' közösülésnek ezen nagy

munkájához hozzáfogtunk, meg nem tartotta; ennekfelette más felől, véget akarván mi annak a' fejetlenségnek is vetni, a' melly ezt a' tartománt rongálja, 's azokat a' visszaélésbéli kivánságokat is, mellyeket a' lakosoknak egy része a' másikon fejedelmiképpen gyakorol, meg akarván szüntetni, meghatároztuk és rendeltük, valamint ezennel meghatározzuk és rendeljük, mint következők: —

1) *Wallis*, a' Frantzia birodalomhoz foglaltatott.

2) Ezen tartomány egy Departamentomot teszen, *Simplon* Departamentoma nevezet alatt.

3) Ezen Departamentom a' 7-edik Katona Osztályhoz tartozik.

4) A' mi nevünkben minden haladék nélkül elfoglaltatik, 's ezen esztendőnek még hátra lévő részében egy közönséges biztos által kormányoztatik.

A' Császárnak egy más Dekretoma által Osztályos/Generális *Berthier Cezár* neveztetett *Wallisi* közönséges biztossá, ennek, a' Császár' nevében lejendő elfoglalására.

Petersburg, Oktober' 28-dikán.

Itt ma ilyen hivatal szerént való tikkely jött-ki: —

„Tsötörtökön, e' hónap 6-dikán, valóságos Titkos Tanácsos és belső dolgokra ügyelő Minister *Hertzeg Kurakin*, Párisból ide visszaérkezett. Szerentséje volt egy Napoleon Császártól hozott levelet Császáruk ő Felségének általadni, a' melly kétségbehozhatatlan bizonyságait foglalta magában a' két Császárok között való

barátságos egyességnek és a' két birodalmak között fennálló megromolhatatlan szövetségnek. Ha azon fundamentom nélkül való híreknek megczáfoltatásokra, mellyek Európában a' közönséges tsendességnek megháborítói által elterjesztetnek, midőn ők nállunk, az Északon, ismét hadakozást jövendőnek, még ez is elég nem találna lenni: mi ezen meszszelató Politikusoknak, a' kik minden hírnek megfontolás nélkül hitelt adni készek, és azokból azonnal következeseket húznak-ki, azt tanátsóljuk, hogy olvassák-meg a' Párisi *Monitör* 270-dik darabját, és a' Sept. 28-dikán kijött *Journal-de-l'Empirt*, mellyekből mi hűségesen ideteszsük a' közönségnek örömeire a' következő tikkelyt. (Itt az a' tikkely czitáltatik a' *Monitör*ből a' Petersburgi Ujságban, mellyet mi már régebben elő hoztunk ugyan azon *Monitör*ből, t. i. hogy a' Svétziai Koronaörökös-választás telyességgel semmi változást nem fog az Orosz és Frantzia birodalmak között való barátságos összeköttetésben okozni; és hogy Finnlandia már egyszer az Orosz birodalomnak általadattatva lévén, Orosz tartomány fog maradni, 's. a. t.)

„Ezen napokban olyan Császári Felséges Pátens jött-ki, mely szerént az egész Orosz birodalomban, minden 500 emberek közzül háromnak kell katonává lenni.

Svétzia, November 6-dikán.

A' hódolás tegnap hétfün mene itt véghez nagy Udvari czeremoniával. A' Király királyi palástba öltözködve 's fejére a' királyi korona lévén tétetve, a' Koronaörökös hasonlóképpen

hertzezi koronával és ahhozvaló palástal, a birodalom' palotájába mentek proceszszióval, a' hol a' birodalom' Karjai és Rendjei már öszszegyülekezve voltak. A' Királyné és K. Hertzegaszszony is jelen voltak a' czeremonián. A' Rendek' feleségeik 's egyéb nagy aszszonyságoknak, Követtségi személyeknek 's egyéb idetartozóknak számokra, különös helyek voltak rendeltetve. A' Király a' thronusba a' Koronaörökös pedig alatt a' thronus mellett jobb felől a' számára odahelyheztetve lévő székbe béülvén, 's a' birodalom' szolgálatot-tévő Marschalja Gróf *Essen*, halgatást parantsólván, ő Királyi Felsége azonnal egy beszédnek elmondásához fogott, a' melly által ezen öszszegyülekezés' czélját kinyilatkoztatta, azon indúlatról, mellyel az új Koronaörökös eránt viseltetik, beszéllett, őtet *János Károly* nevezet alatt a' maga fiává fogadta, 's őtet végezetre a' hitnek letevésére előszollította. Az Udvari Cancellarius azon protokollumi jegyzéseket, mellyek Oktober 19-dikén Helsingörben, ő K. Hertzegségének a' tiszta Lutherána vallásra való állása felől írásba tetetődtek volt, felolvastván, ekkor ő K. Hertzegsége székéből felállott, koronáját fejéről levette, letérdelt, és az előtte a' külső dolgokra ügyelő Minister által felolvasztatott hitet a' Király' hezébe letette. Azután koronáját ismét feltévén, a' Király' kezét megtsókolta, a' Királyhoz és a' Rendekhez Frantzia nyelven egy beszédet intézett, melly mingyár azután Svétziai nyelven az Udvari Cancellarius által felolvasztatott. Azután a' Rendeknek és a' proceszszióhoz tartozó minden egyéb uraknak a' Koronaörökös eránt való hódolás' hitének,

letétele következett. Estve Udvari pompa és énekes játék tartatott; *Gustáv Wásút* jádzották, melybe külömbkülömb illendő czélzások voltak az új Koronaörökösre nézve elegyítetve.

London, November 10-dikén,

A' Király' betegségének mivólta felől ilyen további *Bullettinek* adattak-ki az Orvosok: — *November 6-dikán.* A' Király aludt, és egy kevéssé jobban lenni látszott az egész napon. — *November 7-dikén.* Abban az állapotban van ő Felsége, melyben ma reggel volt. — *Nov. 8-dikán.* Ő Felsége aludt egy keveset, és abban az állapotban van, melyben tegnap volt. — *Nov. 9-dikén.* Ő Felsége néhány órát aludt, és egy kevéssé jobban van. — *Nov. 10-dikén.* Úgy itélünk, hogy ő Felsége jobban van, mint öt vagy hat napoktól fogva volt.

Úgy esett értésünkre (így folytatja szavait a' Londoni tudósító) hogy ő Felsége a' múlt vasárnap délután három órát aludt, és hogy azon éjtzaka is nyugodott néhány órát; a' melly nagy könnyebbségére szolgált. Az Amalia Királyi Hertzegaszszony' halálát már megjelentették ő Felségének, vagy inkább ő Felsége maga meg-sajditotta azt; minthogy mihelyest Sir Halford hozzá bément, és olyan tárgy éránt kezdett beszélni, melyről a' K. Hertzegaszszony halálára is leszállhatott volna, azonnal így szollott hozzá a' Király: Veszem eszembe az Úr' tartózkodó szavaiból, hogy az én szerentsétlen lényom nintsen többé. En elkészülve voltam erre a' történetre. Ő szerentsés! — Azután még

egyszer vissza tért ő Felsége erre a tárgyra, arról beszéllvén, hogy mely tsendességgel és készséggel türe legyen kedves léánya a' nagy fájdalmakat. — *Reynold* Orvos Doktort is megismerte a' szaváról ő Felsége. Ezek mind kedvező jelek, 's az a' környűlállás, hogy a' Felséges beteg' nyugalma 24 órát tartott, jó reménységgel bíztatják az Orvosokat a' Király életének megmaradása felől.

E' hónap' 4-dikén egy postahajónk küldetett által Morlaixhez, *Mackensie* urnak szolló rendeléssel. A' mi Országlószékünk semmit el nem mellőz azon eszközök között, mellyeket az emberiség szolgáltathat a' végre, hogy ily kegyetlenül és ity sokáig letartoztatott hazafi társainkat a' fogságból megszabadithassa. *) — Ezt az Angliai tudósítást a' Párisi Monitör adta-ki. A' következők az ő erre tett jegyzései, mellyekből summásan ezt a' két újságot tanulhatjuk: 1) hogy a' hadi foglyoknak költsönös ki tseréltetések felett Morlaixben eddig folytatókudozások már félbe szakadtak; 2) hogy azért szakadtak félbe, hogy az Angliai Országlószék nem állott réá a' Frantzia Országlószéknek ezen kivanságára, hogy az Anglusoknál hadi fogságban lévő Frantziákért, a' Frantzia Országlószék nem tsak Anglus, hanem Spanyol, és Portugallus hadi foglyokat is adhasson vissza tserébe: —

*) Ha ti, így szoll a' Monitör, kiszabadítani akarjátok hazafi társaitokat, erre tsak egy eszköztök van, ez, hogy legyetek igazságosok, hogy tseréljétek vissza az embert emberért, rang szerént; adjatok Frantziát vissza Anglu-

sért, Spanyolért, és Portugallusért. Ez a' *sine qua non*, minden jelen való és jövőidőbeli tserét illető egyezésekben. Mikor nektek a' békesség felett való alkudozás ajánltatik, azt mondjátok, hogy arra réá nem állhattok különben, hanemha abban a' Spanyol Insurgensek is megjelenhetnek. Midőn a' foglyok' kitereltetésekről van szó, nem akarjátok belé bocsátani azokat az embereket, a' kik véletek együtt tsatázó barataitoknak soraikban elfogattattak. Hát azok a' Gallitziai Spanyolok, a' kik azonközben elfogattattak, hogy a' Generális Moore' hátrálását fedezték, ne adattathassanak-e' vissza az ugyan azon tsatában hozzátok fogságra esett Frantiákért? A' Cuesta' katonáit, kik a' Talaveyrai tsatában az Anglus armadiának jobszárnyát formálták, és a' kik a' hátuljáró sereget formálván az Anglus armadiánál a' Tagus vizén való általmenetelkór elfogattattak, a' kik a' ti szolgálatotokban fogattattak-el, a' kik magokat Generális Wellingtonért feláldozták azért, hogy hatrálását folytathassa, kiszorittassanak-e' a' tseréből, 's ne nézettessenek-e' abban úgy, mint az Anglusok magok? s. a. t.

Néhány e'féle történeteket hord elő a' Mötör. Azután említi, hogy *Mackensie* úr már element Morlaixból. Igen kikél ellene. Nem alkudoznak, hanem kémnek nevezi. Azt erőssíti, hogy lehetetlen valakinek rosszabbúl viselni magát, mint ő viselte. Azzal a' szabadsággal, melly szerént Morlaix körül a' vidéken nyoltz 's tíz mértföldnyire is széllyel járhatott, vissza-élt; levelezést folytatott; a' tartomány' po-

litziájának dolgába elegyítette magát, és sok e.
félék. —

„Midón (úgy mond) valósággal akarnak alkudozni az Anglusok, tudják ők, milyen embert kell nékiek akkor elküldeni. Mikor Amiensben meg akartak békéllni, Lord Cornwallist küldötték-el, kinek tsak a' *caractere* is arra való igaz hajlandóságot jelentett. Midón Anglia egyenes indulattal fog a' Frantzia birodalommal alkudozni akarni, meg leket azt esmerni abból, hogy milyen embert fog arra választani.“

A' következő tudósítás is a' Párisi Monitörben jött-ki. — *Strasland* November' első napján. Az a' 600 kereskedő hajókból álló Anglus hajós sereg, a' melly már jó ideje hogy Gothembourg' táján koválgott, egy rettenetes szélvész által elszélesztetett. Több mint 200 hajók elvesztek. Partjaink ezeknek széllyel szóratott darabjaitól vannak elborittatva, A' Dánusok sokat elfogdosztak ezen alkalmatossággal közzülők; mások, a' mellyek néhány hónapokig tartott ide's tova való evezés után, Pruszszus kikötőhelyekbe evezvébé, ezekben sequestráltattak. Az a' kár, mellyet az Anglusok ezen időben vallottak, véghetetlen és példa nélkül való.

Berlin, November 13-dikán.

Itt ilyen hirdetést adtak-ki: —“

„Ő Felségének a' lévén igyekezete, hogy a' száraz Európában felvétetett Sys emát egész ereje szerént elő segítse, azt végezte, hogy a' maga Státusaiban a' Frantzia Császár ő Felségének azon Decretomat hajtassa végre, melly által a'

parantsóltatik, hogy az Angliai fábrikákból származott kereskedő portékák égettessenek-el: melyhezképpest a' Királynak ezen határozása kihirdettetik, valamint az is, hogy az ennek végrehajtását illető szükséges rendelések már mindenfelé kiadattattak.

(A' Német és Helvétziai újságoknak most majd minden lapjaikon arról van emlékezet, hogy ez vagy más valamire való városban, miként keresik össze az e'féle Anglus fábrikai portékákat, és miként égetik a' kapuk előtt).

* * *

A' Magyar Kurir tisztelt Olvasóihoz, és az azzal bojlódó Postatiszt urakhoz.

Mitsoda környülállások okozták a' M. Kurir' taksájának esztendőnként 24, fél esztendőnként 12 Forintokra való emeltetését, elegendően megmagyaráztatott annak egyik Írója Doktor Decsy Saumel Úr által a' 31 és 32 számok alatt kijött M. Kurirnak végén. Valósággal a' ki ezért megneheztelne, azt kívánná, hogy az Ujság szünjön-meg; ezt pedig fel nem tehetjük nemes indulatú olvasóink felől. Tsak egyről sem tehetjük ezt fel. Mikor ez az újság felállott, u. m. az 1786-dik esztendőben, a' taksája ugyan 10 Forint volt: de melly nagy különbség van az akkori és mostani idő között — tudják magok tisztelt olvasóink.

A' mi az ujságnak jó expeditzióját és jó járását illeti, erre elhalgathatatlanúl szükséges megjegyezni a' következőket —

1) ször, hogy a' rendelés az ujság eránt jó előre tétetődjék. A' hová pénzeket bádják az

Olvasók, ott is néhány előfizetéseket össze várnak a' Postatiszt Urak, 's Bétsbe felküldvén, még itt is eltelik többire egy hét, míg az újság megindúlhat. Nem egyenesen a' mi kezünkbe jönnek a' terhes levelek. Arra rendeltetett Postatisztok nyitják-meg; mind a' benne talált pénz mind az Olvasók neveit laistromba írják, és nekünk azután adják által. Mi még azután készítettünk borítékokat. Az e'félékben napok telnek-el.

2)szor, hogy ugyan azon egy darab papirosra ne írják a' Titt. Postatiszt urak, külömbkülömb, t. i. Magyar, Német, Déák, Frantzia újságok eránt teendő rendeléseiket. E' sok zavarodást okoz. Különös író lévén itt 'arra kineveztetve, hogy a' külömbkülömb újságoknak rendelőiket, 's titulusaikat, a' levelekből kiszedje, lehetetlen, hogy sokszor hibát ne ejtсен. Innen történik gyakran, hogy a' ki Kurirt kívánt, Európát, vagy a' ki Európát kívánt, Kurirt veszen sokszor két hónapig is, 's több e'félék. Különösen meg lérettünk azon Postatiszt Uraktól, kik a' Bétsi fő Postahivatalnál az újságokkal bajlódanak, hogy ezen dolgot jól magyarázzuk-meg újságunkban.

Az alábbirt jelenti utóljára azt is, hogy a' kik eddig, vagy Bétsben lakó ismerősseik, Udv. Agens vagy egyéb Urak által, vagy pedig más akár melly módon egyenesen nálla tették rendeléseiket az ujságeránt, és ígéreteiket rendesen telyesítették, ő nálla az eránt ennekutánna is parantsólhatnak.